

Előfizetési árak:

Egész évre	5 frt	—	kr
Fél évre	2	—	50
Negyed évre	1	—	25
Neptanítónak egész évre	3	—	—

Hirdetési díjak

* Legutjánosabban számítottak.
Hélyeg minden beiktatásért 30 kr.

BAJA

vegyes tartalmu hetilap.

Megjelen minden szerdán és szombaton.

Egyen szám ára 5 kr.

Szerkesztői iroda.
hova a lap szellemi részét illető küldemények intézendők:
ÁLLAMI TANTÖRKEPÉZDÉBEN.
Levelek csak bérmentesen fogadjátunk el. Kéziratok nem adnak vissza.

Kiadóhivatal:
Az előfizetési pénzek és hirdetések a kiadóhivatalba — N. a. s. 7. L. a. 3. a. könyvműdjébe — küldendők be (Bödög-ter, Scheibner-téle ház.)

A nők a jótékonykásg terén.

Helybeli társalpnk lelkes felhívást között városunk hölgyeihez, különösen a nőegyletekhez, hogy az ágról szakadt, elhagyatott szegényekre jótékony figyelmüket kiterjesztvén, ne p konyha a állítására közöl erővel törekedjenek.

A felhívást indokolja a most is tapasztalható és jövőben bizonyosan nagyobb mérvet öltő szükség. Városunknak van sok szegénye, kire nézve népkonyha valóságos áldás volna, helyzeténél fogva pedig száz meg száz szegény fordul meg benne évenként. Jelenleg ugyan a 22-nyí hideg távol tartja az idegeneket, de ha az idő engedni fog s a közlekedés megindul, valószínűk tarthatjuk, hogy az ingygyótri tetső megyékből tömeges kéregetők és munkakeresők minket ostromolni fognak.

Hogy a nőegyletek jelenleg a szegények és szükölködők segélyezésével is foglalkoznak, az csak bizonyítja, hogy hivatásuknak érzik s hogy hasonló irányban működni hajlandók, csak legyen az irány megjelölve. Pénz- és ételstárs kiválogatott egyes szegényeknek nem tesz annyit a köznyomor enyhítésére mint rendszeresített „népkonyha”.

Karácsonykor kiosztott ajándékok csak pillanatyí nyomor enyhitenek sőt néha visszaélésre is szolgáltatnak alkalmat. Ruhamenüeket iskolás gyermekek között karácsonykor kiosztani kissé késő; ha addig meg nem fagytak, azontul sem lesz bajuk.

A nevelésügy felkarolása sem történik mindig helyesen

TÁRCSA.

Iskolabetegség.

Minden nemzedéknek megvan Magyarországon a maga sajátos betegsége. Az a baj, melyben most sinlédünk, iskolabetegségnek volna nevezhető. Közönségesen azt tartják ugyan, hogy ez a betegség csak kis diákoknál fordul elő, a kik a szabadság reménytelen szeretetét hordják szívobban.

A való azonban az, hogy itt a felnöttek is a „t. cz. szülők” — mint nálunk udvarias eleganciával mondják — betegségéről van szó. Mídon abba kezdünk, hogy eme betegség tüneteit és következményeit jelezzük, nagyon jól tudjuk, hogy heroikus döröcséget miveltünk.

Kellemetlen életébe jut az által az ember egész tömegével a szokásoknak, hiuságoknak, érdekeknek; az írő számíthat ré, hogy a müveltség (mert „müveltség” a kedvencz szó) ellenségének és szivelen embernek fogják tartani. Míthogy emellett még valószínű, hogy e sorok olvasása egyetlen aút sem fog eltántorítani attól, hogy fiat zseninek nyilatkozassa és akként bánjék is vele: talán jobb is volna letenni erőssé az időszerűtlen elmefuttatásról. De mindazáltal megkísértjük; megmondani az igazat, úgy a mint magunk is napról-napra észleljük s a mint azt előtünk mindenki megerősíti, a ki az oktatásügygyel gyakorlatilag foglalkozik.

A főváros összes középiskoláiba — különben pedig az alsó osztályokba való roppant tödülés az idén is úgy rendkívül nagy volt, hogy ha csak minden ötödik, vagy csak minden tizedik új diáknak is képessége volna a tanulásra, úgy számíthatnánk, hogy oly időnek nézünk elbe, a melyben Magyarországon a tehetségek egyszerre egész zászlóaljokban rajznak majd föl.

Mondjuk meg mindjárt itt az elején, hogy a halhatatlanság apró kandidátusainál különbözött tesztünk a jómódúak fiait és szegény emberek fiait között. Ami amazoknál csak fonákság, az utóbiakra nézve katasztrofává lesz; s a mi amazoknál a legtöbb eset-

„nőegyesületek” részéről. Vagy oly dolgokba fognak, mikhez alaposan nem értenek, vagy annyira beleuyulnak az intézetek beületébe, hogy az önértetes, köteleességeit ismerő, és teljesítő tanítót vagy tanítónőt elkeserítik. A nevelés-és iskolagyvet — akár „továbbképző nőiskola” akár „kisdudó” a nevg, látványtellenül a közsegek vagy más látóságok kezében szeretjük látni s így egyszek annyira élire állították a dolgot, hogy a nőegyletek létjogát határozot an kétségbe vonták.

Néhány budapesti nőegyesület, különösen a jelen évtized első felében, jótékony cézú mulatságai alkalmával valóságos hajtóvadászatot rendezett a pénzre s tagjai a uói gyöngédség és szemérem követelményeinek meg nem felelő szerepet is vállaltak magokra, úgy, hogy a vigadó tombolástestí egyidőben egyenlő hrűek lettek — s nemcsak az élelapokban — a Bakony-erdősséggel. Megtörtént nem egyszer, hogy magas állású hivatalnokok s a társadalomban jelenlétey helyet elfoglaló férfiak jutottak csödbe részben nőegyesületekben szereplő nejeik miatt; egy pár föbe is lötte magát. E'fordult, hogy egyik nőegylet egy hírveses kitért papot tisztán azért ostentatíóval mozdított el állásától; a másikkban nagy lármát csaptak azért, hogy a tanítónő egy párszor férfiakkal is beszél, a harmadikkban évekig tartó harcz támadt a bárendező egyének állítólag helytelen megválasztása miatt. Egyszóval kész volt a gúny s megvetés s itt-ott valóságos d'vat lett a jótékony nőegyesületek szidni.

Pedig van létjoguk és működési terük, ha kizárólag a

ben csak kerülőutat jelent az utóbbiaknál gyorsan egy egész, talán jobb sorsra érdemes élet hajótörését jelenti.

Meg kellene gondolni minden egyes esetben, hogy a tudományos pályára lépéséhez két dolog szükséges, mely egymást kölcsönösen kiegészítse: vagyon és tehetség. Minél csekélyebb a vagyon, annál nagyobbak kell lenni a tehetségnek; minél csekélyebb a tehetség, annál nagyobb legyen a vagyon, ha az akarat nélküli emberfáit, mídon az iskolába aljuk, a legkeserveesebb kiábrándulóknak nem akarjuk kitenni.

A jómódú ember fiának, évek múltán, ha megunta az iskola-inquisitúrt, nem nehe'z új életpályát kezdenie; ámde a legtöbb esetben, kesékélyeb hajlammal is, megmarad annál a f'galkozásnál, a melyet számára választottak, s igen türethő orvos vagy mérnök válik belőle.

Kevés tehetség, egy kis ügyesség, némi összekötő tetés, olykor egy kis szerencse, a későbbi évek szerényebb követelése azza a középzerű emberré teszik, a melyeknek a sors a legtöbb embert rendelte. Gyermekekora óta szünetlenül töredék kiszabott uton haladt, nem v'it kitéve kísértéseknek, elvéredeknek, s talán soha az onelhatározásnak sem, s ha más nem: uri kényelme visszatartotta attól, hogy rossz utra térjen.

Ez ugyan nem mindig van így; egyes esetekben hallunk egy hirtelen dördület, olvasunk egy háromsoros udjónsgót — s egy ember elkötözött. — Ámde ezek a kivételek. Általában megvalljuk, hogy az adott viszonyok közt a jómódúak fiait a kevésbé érdekes osztály gyánant tünnek föl előtünk.

A szegény ember fia!

Egész regény, melyről beszélni sem lehet, hogy érzékeny kellekett, mélyen ne érintenénk. Legérzékenyebbek ily esetekben azok, kik maguk soha sem látták közéről a szegénységet. A szegény ember fia, ki magát a tudománynak szenteli, az a hős; a szegény, bevessgyő, magamegadó, érdekes — ily szenved és győzedelmeskedik, míg végre fölkeresi a siker, s a koldust királylyá teszi. S ezzel aztán a mese tökéletes. A valóságban azonban másképp folynak a dolgok. A szegény ember fia feljön az iskolába.

jótekonyság terén megmaradnak s azt tesztlenülleg közös erővel és versengő buzgósággal cselekszik, mihez egymagában is legjobban értenek: könyveket száritani, miket a nyomor és elhagyatottság kifacsart, rendet és szerény jótétet teremteni, hol szerencsétlenség és elemi csapások folytán származott inség tanyát ütött.

A közvetlen jótekonyság terén tehát örömmel üdvözöljük a növegyleteket általában, a helybeli szükségeket tekintetbe véve pedig különösen a „népkönyha“-i intézményt ajánljuk jótekonyságának úgy is már számos tanujelölt adott s már is hervadhatlan érdemeket szerzett növegyeteink szives figyelmébe.

Áldás kísérje, jótét és boldogság kövesse jótekonny működésüket.

Dr. Bartsch Samu.

A „bécsi academial magyar olvasó és társasköréről“.

Egy acad. magyar egylet fennállásáról Bécsben talán érdekes lesz néhány adatot közölni. Már maga a tudat minden magyar kedvelt örömmel töltheti el, hogy külföldre csoportosult ifjai bár idegen földön, de eredeti tisztaságában őrizik meg még otthon szívükbe öntött hazafiság érzetét.

Az academial magyar olvasó és társaskör tendenciája a honi szellemet tagjaiban táplálni, az anyanyelvet gyakorolni és a többi egyetemi egyesülettel való egybekötötése által a magyar elemnek — melyről az országunkhoz legáltalánosabb külföldi városban, Bécsben is gyakori helyt furcsa fogalmak uralkodnak — tiszteletet és elismerést szerezni.

Es ezélya minden tekintetben sikerült. Egyletünk közel 300 főiskolai magyar tagot számlál, akik közül nem egynek nyultauk e valódi magyar szellemtől átlengett termek édes otthon, és felejtetik azt az új jövővényeknél el nem fojtható idegenszerűség érzetét, mely őket feljöveteleik kezdő időiben környezi. Emlékszem, már 2 hétig jártam volt feljövetelemkor Bécsben, a folytonos német beszéd közepett áhítottam a magyar szó után mint a sivatag vándora egy kis frissítő után; — csak ekkor jött tudomásomra ez egylet létele; ha mindenkire oly hatást gyakorol ez improvizált otthon, mint réam, akkor a cél teljesen el van érve.

Más tekintetben a többi egylettel való barátiás összeköttetése által ma már bátran foglal helyet a legelső academial körök sorában.

Az egyletnek jól rendezett magyar könyvtára van, mely minden, otthon újabbban megjelenő művet megszerz, és így mi is csakhamar birtokába jutunk jelenlegi irodalmunk termékeinek, és büszke örömtől dagad kedvünk a szép vívmányokkal szemben, melyekkel honi literatúránk újabb időben dicsékedhetik. — Arany Jánosnak beküldendő fejrátot most gyűjtjük a kör tagjai közt.

Jár az egyletnek közel 150 lap, ezek nagyobb része magyar, jár majdnem valamennyi vidéki lap, hisz bírodalmunk minden polósának meg van itt a contingens és kiki érdekekkel követi kedves otthonjában egyes mozanatát. Így, tudom magamról, még maig is jobban érdekel egy verekedési historia az én szép emléktű Bajamból*) mint egy Rüdinger vagy Virchow-féle szakmámba vágó, epochát képező találmány.

A héten alakult a bálbizottság mely a február hó 9-én megtartandó „magyar bál“ rendezésével van elfoglalva — amelyre ő Felsőége is megjelenszét kikiáltásba helyező. Azt a tavaly életbe lépett „Ungarn bál“-ról olvasbatták, hogy az évad legelőbb estélye volt mely az udvari bálokkal versenyzett. Az idén ugyanazon szellemben rendezik. Bécsben tartózkodó magyar ifju gróffjak vállalták mint tavaly az angementál magukra — élükön Eszterház herczeggel. Ez estély hatalmas lendület ad körünk finanziaális helyzetének és megieszünk előgöve ha annyit jövedelmhez mint tavaly, amidőn ugyanis a 4000 ffrtot meghaladó költségen kivül vagy 2000 ffrt tiszta bevételt hozott az egyletnek.

Hancsa romélnük, hogy magyarosabb szellemben fog az idén fojni mint tavaly. Itt volt ugyan Rác Pál heggedjével és kicsalta belőle azokat a szép varázshangja csárdásokot, de alig járta egy-két pár a neuzeti tánczot.

Egy barátom és tantársam ragadta el a jelenvoltakat tánczavál, midőn egy fouri hölgygylet lejté a csárdást. Hanem milyen csárdás! Mint debreczeni fia valódi debreczeni mintára rezegve mintha gépen járt volna — a legvilágos-

*) Ezt még ha gondolná is, sem mondanám meg.

Szark.

Tehetsége van, vagy nincs. Ha nincs tehetsége, nyomorultul elvász.

A legutolsó mesterinas élete paradicsom az övéhez képest. Iskolába jó reggel — könyv és reggeli nélkül; este alhatna, a tantemre — a pékál, hogy valamben gyarspodott volna, télen még sajnálva is, hogy a jól futott szobát ott kell hazynia. Ideküldték — nem tudta: minek? nincs sem foglalkozása, sem öreme, sem jókarja; megszokja az utolsó helyet, később megszokja a jatekkal töltött napokat és éjelet; néhány év múlva elhagyja az iskolát s előttük van egy ember, ki siralmas hajótörést szenvedett, mielőtt a tengert csak meg is pillantotta volna.

A tehetségesebbnek más az élete. Az első éveiben, mikor még semmi néven nevezendő isteni vagy emberi tudományt nem ismer, a legközelebbes nyomor volt állandó kísérője; később éveiben, midőn minden egyes órának visszafóthatalan értéke van reá nézve, java idejét, ha „szerencsés“ volt, leckendással fogja elfecserélni, azzal foglalkozva, hogy elkapatott gyerkőcököt nevelgessen; léteje czernyi megalkatásának, melyvel lépten-nyomon találkozik; nem szolja, de mégis szolgái állású; vonzza az először élvezett kényelem, s elkeiseri környezetének bárgysága — ez a rendes tünemény. Azok közül, kik ezt megpróbálták, senki sem fogja az elmondottakat tuizásnak találni.

S első a büszke örömök egy napja. Egy nap — szegénynek mégis van egy napja életében! Az a nap ez, a melyen az egyetem disztermében tudossá avatják. Ezen a napon Caesarnak érzi magát. Szegény Caesar! Néhány hónap múlva — ha igaz — meglepessel orvoslank valami faluban, ezer métföldnyire a civilizatiótól. Eleinte még lesz is egy pár beteged — azután az is elmarad — kérdezősködik, s ekkor megtudod, hogy zokou veszik, hogy minden látogatóstét öten krajcárt követeltek — öten krajcárt egy látogatóstét, miután tizenegy évet fölöttél szünetlen munkában! Mint sajtószlank ekkor ideális, philanthrópiai ábrándjaid, mint silyed alá a semmissége tudományos becsavagy. És mi lesz kedvedel amaz hílylábú, mely előttd lebegett a megpróbátások és próbatételek hosszú évei alatt!

Ne légy háladatlan a sors iránt, „doktor ur!“ te a szeren-

csékek sorába jutottál. Jusson eszudbe a másik, ki már éppen az egyetem előtt, nem bírhatta tovább és elment „egy időre“ nevelőnek valami faluba. Most sem tanít, sem orvos. Minden esztendőben remél megalkaríthatni annyit, hogy később folytathassa tanulmányait; minden esztendőben úgy találja, hogy csak alig-alig élhet meg. S még ez sem a legsajnálatraméltóbb.

Vannak mások, kik tehetségét és munkakedvvel indultak utnak, deak proletariások, ki bizonyítván okkal és jó étvágygyal, és kik mindjárt az első küzdelemben sem többet, sem kevesebbet nem vesztettek, mint épen a becsületen.

Minek folytatni ezt a képet? Egész könyv sem meritene ki a tárgyat; egyetlen tekintet, mely által akarja az élet valóságát, megfejtethi az egész problémát. A ki érzékeny historikálk skarna előállani — oh, az valóságos kucsbanját találhatna itt! A ki érdekes elbeszélésekkel kívánna tetszelegni, annak páratlan alkalma volna itt tehetségét ragyogtatni.

De oly dolog forog szóban, a melynél hasznot lehet tenni — használjuk föl hát ezt az alkalmat. Minden évben rajszámra kerülnek a vagonyalton osztályból való gyermekek a közepiskolába, tanulóik, kik gyakran unottá teszik a tanítók életét, annyira híján minden hajlamnak, minden előkészítésnek, minden tehetségnek jönnek oda. A szülők a legulsóyabb áldozatokat róják magukra: gyakran veréssel kergetik a fiukat az iskolába, a mely sem nekik nem kell, sem őket nem kívánja.

A mi vagonyon embereknél gyakran eggyűgyűsügből történik, hogy fiaikat úgy skarják nevelni, hogy a hoi mamának legyen mivel büszkélkedniük, azt a szegény emberek jámbor tapasztalatosságából cselekszik. Az egyik azt hiszi hogy fiának kényelmes életét biztosít; a másik — a harmadik azt hiszi, hogy tudós fiában a maga vénségére támasz nevel. A legkevéseseben gondolják meg azt, hogy attól a pillanattól fogva, midőn a fia átlépi a közepiskola küszöbét, aláírta az a köteleességet, hogy tizenegy évig minden kereset nélkül, és tizennegy év múlva — „késző“ lesz.

A ki csak biztos megélhetésre számít, az nem gondoskod-

több a leggyönyörűbb fordulatokkal, csalogtatva, megfor-gatra nekihevült gyönyörű grófi táncosnőjé. Még Albrecht főherceg is, ki pedig a csárdást csak 50 mfról szereti nézni azt mondá réla: „Ein köstlicher Tanz“ — és gratu-lálta a táncos párnak.

Hogy ezen kis excursió után ismét az egyteler térjék vissza, meg kell jegyeznem, hogy befelétének a tulajdonké-peni peszgo lendületet „az irodalmi club“ adja. Ennek elnökségét csekélységem viszi mit, ha el nem titkoltáható bizkségérzettel emleik fel, nem fog szerénytelenségnek tetszeni. Rendeztük minden harmadik héten egy irodalmi estélyt, melynek tárgyát szépirodalmi közérdekű tudományos műismertető felolvasások, tudományos tételek megvitatása — szavallatok stb. képezik — mely estélyek főleg a zene-club közreműködése által nyerne kiváló élnékséget. Ez utóbbi egyleti tagokból alakult és a közel 30 égvényből álló kar Heinrich karmesterének szakavatott és derék ve-zetése alatt oly kitűnően construált, hogy már a legtávolabb körökben kezd ismeretessé válni.

Egyletünk befelétére vonatkozó egyéb adatok kevésbé érdekelnek önököt, azért ezen tudóstársasomhoz még csak azon ígéretet akarom csatolni, hogy a „magyar bál“-ról mely kétségkívül az évad legfényesebb mulatságainak egyike lesz, annak idejében hűségesen referálni fogok.

Blitz Sándor.

H Í R E K.

— *Jutalomjátéka lesz f. hó 27-én Jakabfy né Katica asszonynak, mely alkalommal a bécsi burgszínház kézkedvességű repertoár darabja: „Egy könnyműl le-dány“ bécsi életkép completekkel 3 szakaszban 7 képpel (Irta Bitner A. zenéjét Hopp Gyula) színrre kerül. Aján-ljuk a jutalmazandó közönségünk szíves és meleg pártfo-gásába.*

— *Tolvaj tréfa.* Münchenben történt ez a mulatságos kis eset: Egy vendégő asztala körül (többen ültek együtt a tól folya-mán oly gyakran előforduló kabátlopásról beszélgettek). A jelenle-tők mindannyian egyetértettek abban, hogy megiehető „jó fejtel“ lehet már az, a ki így megfogja magát lopni. „Az én köpenyem itt függ mellettem a szegen“, szóval fel egy természetes marhakere-skedő, „és szeretném látni azt az embert, a ki ellopja tőlem“. Ekkor föláll az asztaltól a vendégek egyike és ezen szavakkal „Láska ön,

ezt így szokták csinálni“, levezi a szegről a köpenyt, nyakába kanyarítja, ajánlja magát és katap nélkül — mint az efelé tréfa-nál magától értetődik — kimegy az ajtón. A többiek még utána is kiáltanak, hogy ez ugyan nem valami különös viccek. Azonban el-telik néhány perc és az illető még mindig nem mutatja magát. A marbakerekedő végül kérdést intéz a többi asztalársakhoz az el-tüntet vendég kitél felől. De senki sem ismeri őt. Kérleik a ven-dégőst, a pincézőt. Mindhiába. Azok is csak annyit tudnak róla, hogy ma volt a helyiségben először. Ueazon mindenki talpra ug-ris utána a tolvajnak. Ez azonban a vendégő oldaljárátán már rég elútat. A köpenyogek és a benne levő 200 frtnak pedig át-hetek bortal a nyomát.

— *A legnagyobb vágóhíd* A legnagyobb vágóhíd a világon Amerikában a Csikágó városában van. A külön vasuton megérkező állatok hosszú, fedett hidon át viszik e vágóhely negyedik eme-letére, e hid alatt vannak a több angol négyszög mértföldterű ter-jedő istállók. Ha a disznók megérkeznek a vágóházba, 40–50 daraból több csoportban egy karamba hajtattak, honnan egymás után láncozal körölvédzett lábakkal gőzörvel a magasba emel-tettek s innen vasuti síneken túl csigolyákra függeszve, a hentes-tek tolnaknak, ki torukba dőf kérés s így megöve esnek a forró ürle, utközben a lánc önmagától leessik róluk. Innen ismét szin-ten ömöződony segélyvel asztalra emelteknek s lassankint levoatnak a tisztító gépbe. Ezen különböző kereskező álló gép az állatot megtisztítja adja át a hentesnek, kik fejét levágva hátulso lábival felötlik egy mozgó tengelyre, mely lassan halad, ugy, hogy az állaton időközben többen végzik el különféle munkákat, míg végre az egy óriási jégterembe jut, hol éjeit át tartatik. Más-nap edarabolják, beszózzák, a sonkákat füstölteni viszik, a többi részt 30–40 napig sóban tartják. A sonkák vaszonba varrua befestve s jéggyel ellátva kereskedésbe vitetnek. Kolbászkesztésre öt gép van, mindegyik mellett egy ember, s az öt gép 40–50,000 fontot előállithat. A vér s szőr külön célokat használtak fel. Az ökrökkel lövésvel bík meg, a golyók a szarvak közé bocsátják. Ezen állatokat szombat itt nagyban von ölik, Csikágóban magában 59–60 ökrök naponként elegendő, míg a disznókból naponként 12–20 ezer darabot leöliknek. Nyáron 1800–2000 ember van itt előglavla, tehát szombat 3000-nél több. Az intézetnek külön gáz-gyára van. A gépházak s más épületek nagyszertűek; a jégház építésére magában több mint 6 millió deszka lett felhasználva. A vágóhíd s beszózó ház 4 földalatti s 4 földalatti emeletből áll. A rend és tisztaság nagyszerű, de még meglepőbb a pontosság, hogy minden valósággal egy megy, mint a gépben. Hasonló vágó-hidat Amerika más városában is építettek. Kankaban, Milvanki-ben és St.-Paulban, de a csikágóit mindeniket felülmutja.

S z i n h á z.

(H. y.) Szerdán jubileumot tartott a színtársulat vektorán bajnoka M. S z a b ó K á r o l y, mikor is jutalmául a „Házassági három parancs“ Szilgleti Édesnek kitűnő vig-játéka került színrre. A szerepek jól voltak kiosztva és így az előadás a legsikerültebbek közé sorozható. M. S z a b ó K á r o l y (Dörgey) szerepét tökéletesen átérve játszott. B. N i k ó L i n a asszony (Csili) a kaczer szobaleányt oly természetűhöz és kedvesen személyesíté, minőt csak egyedül töle várhatnánk, s dalai köztetésében részesültek. K e r t é s z (Peti) és S z a b ó n é (Viktoria) szintén helyesen és jól játszottak; a többi szereplők is járultak az est si-keréhez. Azonban mindez nem volt legkevésbé sem méltá-nyolva a közönség részéről: az tüntetészerület elmaradt, mert az egész közönséget 15–20 egyéniség képviselte, holott a jubiléum egyszersmind jutalmazott, — ki ugyen-én óta kezd a töviset bőven terűő színi pályán — mo-gérdelmelt volna a pártfogolást.

Lehetetlen, hogy jutalmazott így kevés színi közbű-ség előtt játszott volna itt Baján valaha is; s ha továbbra is ez így megy, színészeink kezébe a vándorbot mellé még a földösbotot is adjuk, mi nem kevésbé compromittálná a bajni áldozatkész közönséget. Ne legyen mostoha a közbű-ség is nemzeti nyelvünk hű ápolójához ugy, mint miűő most-olta a sors hozzájók, hanem áldozzon egy magasztos oztára, hogy ne történjék meg az a jelen társulattal — mi eddig Baján egygylet sem történt — hogy feloszoljék.

Ma György Vilmosnak „N ó t á s K a t a“ czimű a budapesti népszínházban szíret aratot népszínműve adatik, melyet a közönség szíves figyelembe ajánlunk.

Felölés szerkesztő:

Dr. BARTSCH SAMU.

hatik rosszabbul fia megéltetéséről, mint a deákiskola által. Föl-teheti a beiratási díjakat a lutira — éppen olyan bizonyos az is. Ha föltesztük, egy egy kisssé módosabb, de nem jómódú család, tanuló-fiórt csak kétszáz forintot áldoz éventéink, ez tizenegy év nyuiva 3000 forintnyi tóltét tesz ki — és ez a képzhető legese-kélyebb összeg. Ezzel a pénzzel egy mestorember vagy szerény kereskedő tisztességesen megtelepedhetik és jövöt alapíthat ma-gának. A diplomás szegény ember, a kinek nincs tehetésege vagy nincs szerencséje, az, miután onyit elköltött magára, még csak kezdetlen sincs a kezdetnek. Előő berendezésével talán olyan adós-ságot vet a nyakába, meg egész életén keresztül terhelní fojja. Ez nem lehet másképp oly nagy szegénységű országban, mint a miénk. Az ugynevezett tudós mesterségek által mindenek-előlt a középosztály után ének. A hol gazdag középosztály van, mint Franciaországban és Németországban, ott gazdag és jómódú orvosok, ügyvédek, mérnökök vannak.

A magyar középosztály azonban alig van még alakulófében s nem képes eltartani a tanult középosztályiellikek ama nagy szá-mát. Ha már most azokból a körökből, a melyekből a munkásoknak, mestereberneknek és kereskedőknök kellene kikérülni, minden évben mind nagyobb számmal fordulnak az egyének ama körök felé, melyek nem termelő osztályok, az a viszony egyre rosszabb-odni fog. Húsz év múlva két nemzetség fog egymással szemközti állani: diplomás emberek nemzetisége, alárendelt munkások nem-zetisége mellett — s felelőkké egy arányos vagy befutottat rétege a nagybirtokosoknak.

Nem ezen az uton áll helyre a harmónia egy nép életében, mely még nem találta meg végleges útját. Minden közpösköpi-támrának egy kis Moltusznak kellene lennie, ki a szülőinek behat-olón megmagyarázná, hogy mily vétket vesznek magukra, ha gyer-mekeiket könnyűmúden beletaszálják a szükségletek és csúfolások világába, melyben a legkevésébbet bír a sikernök egy-egy sugara. Oda kellene hatni, hogy szétfoszójának azok a naiv ábrán-dok, melyeket a szegény ember ama fötteleek fölül táplál, a melyek alatt a „müvelt“ emberek élete folyik. Ez üdvös czílnak szol-gálnók: irattak e sorok.

J e l e n t é s.

Ezennel van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására juttatni, miszerint **Hirsch Lázár és fia** urak rőfösüzletét igen olcsó árak mellett átvettem.

Miután ezáltal azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy az átvett árukat **bámulatos olcsó áron** eladhatom, ennek folytán a raktár eddigi teljes végeladását **még nagyobb mértékben** eszközöndem, miről a t. cz. közönséget ezennel értesíteni bátorkodom, egyuttal számos látogatásukért esedezve,

alázatos szolgáljuk

Lusztig Ignác.

Legolcsóbb áron, 10 frttól kezdve feljebb!

Alapítottatott 1808!

Legnagyobb választék!

Legjobb minőség!

LECHNER JÓZSEF

BUDAPESTEN,

IV. kerület *váczi-utca* 7-ik szám

ajánlja nagy választékú és dűsan felszerelt

ó r a - r a k t á r á t.

Részletes árjegyzék kívánatra hármentve küldetik.

Vidéki megrendelések **utánvétel mellett** és mindennemű beküldött **órák javítása** jótállás mellett gyorsan és pontosan eszközözötetnek.

Órák kártyosnyit és újévi ajándéknul igen alkalmasak!

Árlejtési hirdetmény.

Bácsm. Jankovác mvban jövő 1880-ik év nyarán egy az apácák vezetésére bizandó leányiskola lesz felállítandó, melyre az árlejtés **1. évi december hó 20-án** délelőtti órákban a községházánál leendő megejtve.

Felhivatnak azon építőmester urak, kik vállalkozni akarnak, hogy a kitézött napon bánatpénzzel együtt jelen legyenek; amidőn a feltételeket megtudhatják.

A megye által jóváhagyott terv addig is a községházánál bármely időben megtekinthető.

2--1

Az építkezési bizottság.